נכרי שחקק קב בבקעת ישראל מסיקה יביו"ם ואמאי נולד הוא לדבריהם דר"א ור"ע

קאמר ליה וליה לא סבירא ליה רבא אמר

היינו מעמא דרבי אליעזר לפי שאין מדליקין

בפתילה שאינה מחורכת ולא בסמרטוטין

שאינן מחורכין אלא הא דתני רב יוסף ג' על

ג' מצומצמות למאי הלכתא לענין מומאה

ידתנן ג' על ג' שאמרו חוץ מן המלל דברי

ר"ש וחכ"א אג' על ג' מכוונות: אמר רב

יהודה אמר רב בים מסיקין בכלים ואין מסיקין

בשברי כלים דברי רבי יהודה ור"שׁ מתיר

מסיקין בתמרין יאכלן אין מסיקין בגרעיניהן

דברי רבי יהודה ור"ש מתיר מסיקין באגוזים

אכלן אין מסיקין בקליפותיהן דברי רבי

יהודה ורבי שמעון מתיר וצריכא דאי

אשמעינן קמייתא בההיא קאמר רבי יהודה

משום דמעיקרא כלי והשתא שבר כלי והוה

ליה נולד ואסור אבל תמרים דמעיקרא

גרעינין והשתא גרעינין אימא שפיר דמי

ואי אשמעינן גרעינין הוה אמינא דמעיקרא

מכסיין והשתא מיגליין אבל קליפי אגוזין

. דמעיקרא מיגלו והשתא מיגלו אימא שפיר

דמי צריכא והא דרב סלאו בפירוש איתמר

אלא מכללא איתמר דרב אכל תמרי ושדא

קשייתא יּלבוכיא אמר ליה רבי חייא יבר

פחתי כנגדו ביו"ם אסור קיבלה מיניה או לא

קיבלה מיניה ת"ש דכי אתא רב לבבל אכל

תמרי ושדא קשייתא לחיותא מאי לאו

בפרסייאתא ולא קיבלה לא ״בארמיאתא

הואיל וחזי אגב אימייהו א"ל ר' שמואל בר

בר חנה לרב יוסף לרבי יהודה דאמר מסיקין

בכלים ואין מסיקין בשברי כלים יכיון

דאדליק בהו פורתא הוה ליה שברי כלים

וכי קא מהפך באיסורא קא מהפך דעבד

כדרב מתנה ידאמר רב מתנה אמר רב

העצים שנשרו מן הדקל לתנור ביו"מ מרבה

עצים מוכנין ומסיקן רב המנונא אמר הכא בפחות משלשה על שלשה עסקינן יְּומקולי

מטלניות שנו כאן ואזרא ר' אליעור לטעמיה

ור"ע למעמיה ידתנן פחות משלשה על שלשה

שהתקינו לפקק בו את המרחץ ולנער בו את

הקדירה ולקנה בו את הרחיים בין מן המוכן

ובין שאין מן המוכן ממא דברי רבי אליעזר

במ.

צה א מיי׳ פכ״ב מהל׳ כלים טוש"ע א"ח סי תקא סעיף

מה שמ טוש"ע א ג מיי אם מוש"ע צו ג מיי שם טוש"ע שם סעיף ז: צח ד שם סעיף ו נהג"ה: צמ ה מיי שם הלכה יא סמג שם טוש"ע א"ח מי תקו סעיף ב:

מוסף רש"י

בר פחתי. גנו של תלמיד מכם (נדיר נט). באיסורא

חוח' ישוים

א) ורש"י פיי לקמן משום דאין דרך לאכול מעיים ביו"ע ולא נהירא דמשום זה לא הוי אסור לטלטלו כמו בשר חלום דחומר למלמלו:

מוסף תוספות

א. נמוס, הרל"ש מתחיל כאן דיבור חדש על דברי הגמ' "לפי שאין מדליקין בפתילה שאינה מחורכת". ב. לאחוז בה האור היטב וכו' [ד]הלכתא כר' עקיבא דמדליקיז בו אע"פ שאינה דמדליקין בו אע״פ שאינה מחורכת. מוס׳ הרל״ט. ג. בפרקין גבי כחס על הנר. מוס' הרח"ש. T. כלומר, אלמא לא ס"ל כר׳ יהודה. דכיוז שנשחט כו האוז מאתמול, והיו הבני מעים ראויים לאכילת אדם, והיום הסריחו, הו״ל כנבלה שנתנבלה ביו״ט דאסר ר׳ יהודה. תוס׳ האסור בי יוודרו. עוס הרל״ש. ה. לחיותא. ריטנ״ה. 1. כיון דלא חזו אלא לחיותא או להסקה. ריטנ"ל. ז. [ר]יסיק [בהם]. תוס' הרח"ש. כנולד, אלא בתי"ט רשב"ל וו רשומר י. דאם הי׳ מפרישן מן האוכל, הי׳ האוכל האוכל, הי׳ האוכל מתקלקל. תוס' הלח״ש. יא. אסיר. תוס' הלח״ש. יב. מזה אין צריך להביא ראי׳ דוב סבר לה כר׳ תום' יהודה. יג. דעובדא דרב בתמרים יג. דעובדא דרב בתמרים הוה. ליטנ״א. דמהא לא שמע״ אלא גרעיני תמרים דמעיקרא מכסו והדר מגלו, אבל. כענ״א. ד. דאיכא למימר כיון. לעב״א. 101. לא הוי כנולד, הרא״ש. דלרוחא דמלתא אשמעינן כלהו תלמודא כי היכי['] דלא ניטעי בה. 6//355 דלא שאני בינייהו, דלא תליא מילתא בגלוי וכסוי לבהמה או להסקה. ריטנ״ה, יט. ולא מסתבר לפרושי הכי חום׳ הרח״ם מוכן דר׳ יהושע. לענ״ח.

אית ליה שינויא דרב אדא בר אהבה ולקמן משמע דאית ליה שינויא דרב המנונא דאמר מקולי מטלניות שנו כאן דקאמר והדר ביה ר' עקיבא לגבי ר' יהושע על כן נראה דהכא גרס רבה ולקמן

רבא אונ"ל דבחנם נהגו אנשים להדליק הפתילה ולכבותה כדי שתהא מהובהבתב דהא אין הלכה כרבי אליעזר דשמותי הוא ועוד אמרינן לקמן ג הכא בפתילה שלריך להבהבה עסקינן משמע דיכול להדליק אע"פ שאינה מהובהבת: ולא בסמרטוטין שאינן מחורכין.

קשה כיון דתנא דאפילו בפתילה שאינה מחורכת אין מדליקין כ"ש בסמרטוטין שאינס מחורכין ומיהו בתוספתא גרס ולא בסמרטוטין אפי׳ מחורכין: אבלן אין מסיקין בגרעיניהן. תימה לר"י דבפרק נוטל (לקמן דף קמב:) אמר למימרא דרבא כרבי יהודה סבירא ליה פירוש דאסר נבלה שנתנבלה בשבת והא"ל לשמעי׳ טווי לי בר אווזא ושדי מיעיה לשונרא™ ומשני התם כיון דמסרח דעתיה עילויה מאתמולה אלמא כיון דדעתו מאתמול לתת לשונרא כשיסריח למחר שרי אע"ג דכל זמן שלא הסריח חזי לאדם א)משום דחשיב כאילו הכינו מבעוד יום לשונרא ה"נו מאתמול דעתיה עילויה להסיר הגרעינין כשיאכל התמרים למחרי ואמאי חשיב ליה טפי נולד ממיעיה דבר אווזא וי"ל דהתם בר אוווא נשחט מעי"ט ואין המעיים לריכים לאווז וכיון דמבעוד יום דעתיה למיתביה לשונרא אם יסריחו™ חשיבה הכנה מעלייתא אבל הכא הגרעינין לריכין לאוכלט וחשיבי כאוכל עלמו עד שיאכל התמרים' לכך יא חשיב להו נולד ולא מהני מה שדעתו עליהם מאתמול: והא דרב לאו בפירוש איתמר כו'. יבהא פשיטא דרנ אסר נולד כרבי יהודה מכרכי דזוזי (לעיל דף יע:) אלא מייתי ראיה דאף בגרעינין דאיכא למימר מעיקרא גרעינין והשתא גרעינין אסר רבי יהודה וא״תיג ובאגוזיםיד דמעיהרא מגלו והשתא מגלו יי מנלן דאסר וי"ל דאע"ג דמטעם זה עושה לריכותח טו מ״מיו מטעם זה לפי האמת אין נראה לו לחלק ביניהסיח: בין מן המוכן כו'. פירש בקונטרס מוכן דרבי אליעזר קופסא שאינו מוכן תלאו במגוד והניחו אחורי הדלת ומוכן דר' יהושע תלאו במגוד והניחו אחורי הדלת שושאינו מוכן זרקו לאשפה ורבי עקיבא מוכן תלאו במגוד ושאינו מוכן הניחו אחורי הדלת והשה לר"י דהשתא מוכן ושאינו מוכן דהאי תנא לא הוי כאידך יש ועוד מה להם להזכיר בדבריהם קופסא ואשפה דלא פליגי בה ועוד דבפרק כירה (לקמן דף לט: ושם) קרי לרבי עקיבא

שחקק קב. בי"ט דהוה ליה נולד: לדבריהם דר' אליעור ור' עקיבא רבא אמר הייבו שעמא דר' אליעזר. משמע דרבא לענין טומאה קאמר. האי דאוקים להו רב אדא אליבא דר' יהודה דחזא פלוגמייהו דלא מיתוקמא אלא אליבא דר' יהודה ומיהו איהו לא סבירא ליה אלא כר׳ שמעון: טעמא דרבי אליעור. בהדלקה משום דאין מדליקין בו

שאין דולקין יפה ובכל שבתות השנה אסור ולאו משום נולד: חוץ מן המלל. דרך תופרי בגדים למלול מן הבגדים לכופלן מעט סביב התפירה ואח"כ תופר וג׳ על ג׳ סופו לתפור לטלחי בבגד עני לכן אחשבוה להיות כלי לריך להיות בו יותר משיעור הלכך לריך להיות בו יותר משיעור המלל כדי שיהא הטלאי שלש על שלש: מכוונות. מלומלמות ובהכי אחשבוה ואע"ג דכשיתפור לא הוה שלש והיינו הך דרב יוסף. ולאו משום דאי הוה טפי לא מיטמא י (דכל שכן) אלא לאפוקי מדתנא קמא: מסיקין בממרים. דאגב דמטלטל להו לאכילה חזו נמי להסקה: אכלן. ביו"ט אין מסיקין בגרעינין ביו"ט דהוה להו כולד: והשתא מגליין. הלכך נולד הוה: והא דרב. דאמר לר' יהודה אין מסיקין בגרעינין לאו בפירוש איתמר: אכל המרי. בחול: לבוכיא. כירה של רעפים שקורין טיול"ש והיא חלולה. וספרים שכתוב בהן לבי תפי היינו נמי כירה והוא תרגום של בית שפיתת שתי 0 קדרות: קשייתה. גרעינין: בר פחתי. בן גדולים: אכל תמרי. ביום טוב: פרסייתא. תמרים טובים ומתבשלים יפה וכל אוכל שלהם נפרש מעל גרעיניהן ואין הגרעינין ראוין לטלטל ואפ״ה שרי לטלטלן למישדינהו לחיותא. אלמא לא קיבלה מיניה: בארמיתא. דאין מתבשלות יפה ואין האוכל נפרש מהן ומשתייר בגרעיניהן וחזו לחדם: אגב אימייהו. שיש עוד מאמן עליהן: מרבה. עליהן ומבטלן ברוב: רב המנונה המר. מתניתין בפחות משלשה טפחים על שלשה טפחים פליגי לענין טומאה: ומקולי מטלניות. מטלניות הקלות בעיניו דומיה דמתוקנות לפקוק מרחץ דמידי דלא חשיב הוא. וקיפול דנקט במתניתין משום הבהוב דנקט דוקא ולפלוגתא דהדלקה תנא קיפול: פחות משלשה כו'. דאילו שלשה על שלשה חשיבי ולא בטלי ואע"ג דקילי כגון סמרטוטין: שהתקינו לכך. שהקלו לכך: לפקוק המרחץ. נקבים שהמים באים דרך שם למרחץ: ולנער בו אם הקדרה. לאחח בהן שולי הקדרה ולנערה לתוך התמחוי: בין מן המוכן. לקמיה מפרש:

ורבי יהושע אומר בין מן המוכן ובין שלא מן המוכן מהור ר"ע אומר מן המוכן ממא ושלא מן המוכן מהור ואמר עולא ואיתימא רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הכל מודים זרקו באשפה דברי הכל מהור

מכריע ואמאי והלא לא גילו בדבריהם רבי אליעזר ורבי יהושע שיש לחלק בין חלאו במגוד להניחו אחורי הדלח ונראה לר"י דמוכן דכולהו היינו תלאו במגוד ושאינו מוכן היינו הניחו אחורי הדלח^ב והאי דקאמר אמאי^י קרי ליה שלא מן המוכן פירש רבי אליעזר אמאי קרי להניחו אחורי הדלת שלא מן המוכן הואיל והוא טמא ומשני משום דלגבי קופסא לאו מוכן הוא ולא בעי למימר משום דלגבי מגוד לאו מוכן הוא דלא חשיב כולי האי מלאו במגוד מאחורי הדלם דהוה קרי ליה לגביה שלא מן המוכן וכן לר' יהושע קא בעי אמאי חשיב למלאו במגוד מן המוכן הואיל והוא טהור ומשני דלגבי אשפה מוכן הוא והא דלא קאמר דלגבי אחורי הדלח מוכן הוא משום דלא גריע כולי האיביא טפי ממגוד דליהוי אינו מוכן בב לגביה:

ל) נ"ל בה. ב) כלים פכ"ח מ) יר ון בוצה לב. וש"נ ע"ש], ד) [ברכות ט. וש"נ], ד) [ברכות ט. וש"נ], ד) [גי" הערוך לבוביא], 1) [לעיל ג: יש"נ], ז) ןפי׳ תמרי ארמיתא רכין ונאכלין גרעינייהו גרעינייהו רכין ונחכנין גרעינייהן עם הממרים ערוך ערך ארסן, ח) בילה ד:, ש) [לקמן לע:], י) כלים פכ"ח מ"ב, כ) ס"א ל"ג, () [שתי לימא רש"ל], מ) גם בירושלמי פירש כן,

> לעזי רש"י טיולי"ש. רעפים.

רב נסים גאון

מאי לאו בפרסיאתא ולא קבלה לא מארמיאתא הואיל וחזיאן אגב אימהו. תמצא פירושיה נוטל אדם את בנו בסוף פרק נוטל אדם את בנו בסוף פרק הני גרעיני דתמרי ארמיאתא שרי לטלטולינהו כשכתא הואיל וחזיאז אור אימז. כי התמרים יבשים תאכל אותם התמה הבשים האכל אחדם הבהמה ודפרסיאתא אסור לפי שהרוטב של תמרים לא תאכל הבהמה אלא גרעינא בלבד, לא חזיין אגב אימן.

רבינו חננאל

רבא אמר טעמא דר׳ אליעזר לפי שאין מדליקין לא בסמרטוטין ולא בפתילה שאינה מחורכת, ורבי עקיבא מתיר. **ירושלמי** מהו . מחורכין,מפספסין וכדכתיב ישער ראשיהוז לא התחרר. ושער השיהון לא החדורן. ג' על ג' מצומצמות שאמרו חוץ מן המלל דברי ר' שמעון וחכ"א ג' על ג' מכוונות. אמר רב יהודה אמר רב מהודה. אמר רב מסיקין בכלים ואין מסיקין בשברי כלים. מסיקין בתמרים, אכלן אין מסיקין בתמרים, מסיקין באגוזים, אכלן אין מסיקין בקליפיהן דברי רבי יהודה, . ורבי שמעון מתיר בכולן. וצריכא דאי אשמעינן וכו׳, אגוזים דמעיקרא מיגלו אימא קא שרי ר' יהודה, ארכא. והא דרב מכללן צריכא. דרב אכל תמרי איתמר דרב אכל תמרי ושדא קשייתא לבוכיא. א״ל . חייא בר פחתי כנגדו ביו"ט אסור ואסיקנא קיבלה . מיניה דהא כי אתא רב לבבל אכל תמרי ושדא קשייתא לחייתא. ואוקימנא בתמרי ארמייתא שגרעיניהן רכים והואיל וראוין להיאכל והואיל וראוין להיאכל בכלל התמרים כאוכל הן . ולפיכד טלטלם. אבל שדו גרעינין דלא חזי אגב אימייהו אסור כר׳ חייא אליבא דרבי יהודה, קסבר . הלכה כר׳ יהודה ביו״ט הואיל וסתם לן כוותיה ביו"ט. ומדמתרץ להו דר" יהודה ברב מתנה שמע מינה הלכתא כוותיה, דאמר רב מתנה עצים שנשרו מן הדקל לתנור ביו״ט מרבה עליהם מוכנים ומסיקז. עצים יי ואוקמה רב המנונא למתני ממטילת פחותה משלשה על שלשה מקולי מטלניות שנו כר׳, דתנן בכלים בפ׳ שנו כר׳, דתנן בכלים בפ׳ כ״ח פחות משלשה על שלשה שהתקינו לפקק את המרחץ ולנער בו הקדירה ולקנח בו הריחיים בין מוכן

יבה ספי ממגוד דכיהוי חינו מוכן בב נגביה: במר די עקיבא. כ"ש גזירה כלים (פכ"ח מענה בי). בא. אחורי דלת. מוס' הכא"ש. בב. גיי מוס' הכא"ש "דהוה קרי ליי מוכן", ועי מהכ"ס.

ולקור ברי החיים ברקבובן בין שאינו מוכן טמא דברי ר׳ אליעזר, ר׳ יהושע אומר בין מוכן בין שאינו מוכן טהור, [רע״א מן המוכן טמא שלא מן המוכן טהור]. ואוקימנא בשזרקו לאשפה דברי הכל טהור,

הניתו